

הזנת עגלים בתקופת הינקות והשפעתה על המשך הגידול והפיטום

ע"י גישה חופשית לאיבוס. האבסת מזון באופן חופשי בהמשך הפיטום מאפשרת לעגל גדילה בלתי מופרעת, בהתאם לכושר הגדילה הטמון בחובו.

בניסוי נבחנו גם הטבחות לאחוז התפוקה וסוג הבשר.

בתקופת הינקות נהגו בשתי רמות הזנה בשתי קבוצות, בנות 12 עגלים בכל קבוצה.

קבוצה א' — רמת הזנה גבוהה, שתוכננה לתוספת משקל יומית של 520—454 גר' אצל העגלים.

את העגלים הגמיעו ב־454 גר' (פאונד אחד) תחליף חלב ביום, וגמלו מהמזון הנוזלי, כאשר הגיעו לתצרוכת של 685 גר' מזון מרוכז ביממה. לאחר הגמילה מונן המזון (מ"מ ושחת) לכל עגל בנפרד לגדילה (תוספת משקל יומית) של 454—570 גר' ביום.

קבוצה ב' — רמת הזנה גבוהה, כוונה לתוספת משקל יומית של 910 גר' ביום לעגל.

את העגלים הגמיעו ב־1,370 ק"ג תחליף חלב ביום, בשלוש הגמעות. מזון מרוכז ניתן חופשי, ושחת הוגבלה ל־250 גר' ביום.

בשתי הקבוצות נמשכה תקופת הינקות כ־11 שבועות (78 ימים).

לשיטת הטיפול והזנת העגלים היונקים יש השלכה על תוצאות המשך גידולם והפיטום. מימ־שק כושל, תנאי תחזוקה גרועים ותחלואה בגיל הרך — הם הגורמים העיקריים המשפיעים על אי התפתחותם של העגלים בשלבי הגידול וה־פיטום המאוחרים יותר. העגל אינו מנצל את יכולתו הפוטנציאלית לגדילה מהירה, תוספת המשקל היומית קטנה, נצילות המזון פוחתת וה־שיווק מתאחר. תחלואה, ובייחוד דלקת ריאות, בגיל הרך גורמת להטרפת חלק ניכר מהעגלים הנשחטים, וזה משפיע על המוניטין של המשק המשווק.

לאחרונה התפרסם מאמר מאת א.ה. יול, משרד החקלאות האנגלי, הדן בבעיית גידול עגלים יונ־קים, בהבלטת הנושא: השפעת רמות ההזנה בתקופת הינקות על המשך הגידול והפיטום. נראה לנו, שהנתונים שהתפרסמו יעניינו גם את בוק־רינו.

בעבודה המקורית נבחנו עגלים פריזיים ומו־כ־לאים — הרפורד פריזי. הנתונים שיובאו מיוחסים לעגלים פריזיים בלבד. הניסוי תוכנן מראש במג־מה לקבל הבדל ניכר בתוספת המשקל היומית אצל העגלים, שאבסום בשתי רמות הזנה שונות בתקופת הינקות. צריכת המזון בהמשך הגידול והפיטום ניתנה לעגלים בשתי הקבוצות כרצונם,

טבלה מס' 1 — השפעת רמות ההזנה על הישגי העגלים הפריזיים

בתקופת הינקות של 78 ימים

רמת הזנה	מס' עגלים	משקל ממוצע לעגל, ק"ג		ת. משקל יומית ממוצעת, ק"ג	מזון שנצרך לראש, ק"ג			הפרש משקל, ק"ג
		ב־15.10.68	ב־31.12.68		ת. חלב	מ"מ	שחת	
גבוהה	12	47.0	118.5	0.917	62	63.5	15	+32
נמוכה	12	47.0	86.5	0.506	8.2	60.5	63.5	

בשלושת החודשים הראשונים הוסיפו העגלים, שאבסום ברמת ההזנה הגבוהה, ב־411 גר' יותר

תוספת משקל יומית.

תקופת הפיטום
מזון מרוכז חופשי, שהורכב משעורה לחוצה בתו-
בתקופת הפיטום (שלב ב') היה המעקב רק
ספת תרכיז חלבוני ומינרלי משלים (15% חל-
אחרי 9 עגלים בכל קבוצה. שתי הקבוצות קיבלו
בון). העגלים קיבלו גם 0.454 ק"ג שחת ביום.

טבלה מס' 2 — הישגי העגלים בתקופת הפיטום

רמת ההזנה	מס' עגלים	משקל ממוצע, ק"ג			בשחיטה	מס' ימים עד לשחיטה 15.10.68	ת. משקל יומית בפיטום, ק"ג	ת. משקל יומית לכל התקופה, ק"ג
		27.1.69	21.12.68	15.10.68				
גבוהה	9	147	119	47.0	392	296	1.255	1.165
נמוכה	9	105	86.5	46.7	387	349	1.110	0.975

הרכב הטבח

טבלה מס' 4 — אחוז התפוקה וסוגה

רמת הזנה	משקל טבחה קרה, ק"ג	אחוז תפוקה	סיווג		
			א	א-	א+
גבוהה	218	55.6	5	3	—
נמוכה	213	54.7	2	2	3

לא היו שינויים ניכרים בטבחות של העגלים
משתי רמות ההזנה. אחוז התקופה עלה ב־1%
בעגלים מקבוצת רמת ההזנה הגבוהה, לעומת
הקבוצה המקבילה.
סיווג העגלים מקבוצת רמת ההזנה הגבוהה
היה טוב יותר, וזאת — בגלל עין צלע גדולה
יותר, מאשר אצל העגלים מקבוצת רמת ההזנה
הנמוכה. דבר זה בלט גם בקבוצות העגלים ה-
מוכלאים — הרפורד × פריזי, שאת פרטיהן לא
הבאנו.

לסיכום: העגלים, שניזונו בתקופת הינקות
ברמת הזנה גבוהה, הישגיהם בהמשך הפיטום
וגדילתם לאורך כל התקופה היתה טובה יותר
מקבוצת העגלים, אשר ניזונו בתקופת הינקות
ברמת הזנה נמוכה. יש יסוד להניח, שרמת הזנה
גבוהה בתקופת הינקות מועילה לתוצאות המשך
הגידול והפיטום ומייעלת אותם לאורך כל ה-
תקופה.

דב אילן

שה"מ

הישגי העגלים בתקופת הפיטום

העגלים שעמדו ברמת הזנה גבוהה נשחטו
ב־53 ימים מוקדם יותר, ותוספת משקלם היומית
עלתה ב־145 גר' בתקופת הפיטום, בהשוואה
לעגלים בקבוצה של רמת ההזנה הנמוכה. לאורך
כל תקופת הניסוי של העגלים היתה תוספת ה-
משקל היומית של עגלי רמת ההזנה הגבוהה
ב־190 גר' גבוהה יותר, בהשוואה לקבוצה המק-
בילה.

טבלה מס' 3 — ס"ה מזון שנצרך בשתי

הקבוצות בכל התקופה

המזון רמת ההזנה	תחליף חלב ק"ג	מזון מרוכז ק"ג	שחת ק"ג
גבוהה	61.0	1,560	107
נמוכה	10.0	1,780	204

העגלים, שגדלו על רמת ההזנה גבוהה בתקופת
הינקות, צרכו 51 ק"ג תחליף חלב יותר, לעומתם
צרכו בכל תקופת הגידול פחות 220 ק"ג מזון
מרוכז ו־97 ק"ג שחת מהקבוצה המקבילה, ונציי-
לות המזון אצל עגלים אלה היתה יעילה וטובה
יותר.